

Багнюкова Олена Вікторівна,
учитель біології, спеціаліст вищої
категорії комунального закладу
«Харківський ліцей №57
Харківської міської ради»

Подолання освітніх втрат і розривів через впровадження методу проєктів при вивченні біології

В умовах війни діти мають обмежений доступ до освітнього процесу. Закриття шкіл та перехід на дистанційну форму навчання вимагає знання нових технологій і відповідно мотивації учнів та їх батьків. Дітям доводиться перебувати у вимушеній евакуації або в небезпечних умовах, де навчатися досить важко. Враховуючи стрес, в якому постійно перебувають українські учні, відчувається зниження мотивації та пізнавальних інтересів. Ці чинники впливають на освітній процес та призводять до значних освітніх втрат.

Освітні втрати — це будь-яка втрата знань, умінь, навичок і уповільнення чи переривання процесу освіти через великі прогалини або паузи в навчанні дітей.

Втрати в освітньому процесі — зміна форми здобуття освіти, переведення закладів з очного на дистанційне та змішане навчання, нестабільні умови організації освітнього процесу - повітряні тривоги, відключення електроенергії, перебої з Інтернетом вплинули на результати навчання учнів та учениць. Компенсація втрат у навчальному процесі найчастіше відбувалася через надання учням навчальних матеріалів, а саме: презентацій, відео, аналогічних навчальних занять онлайн та завдань для самостійного опрацювання.

Як подолати навчальні втрати?

На мій погляд, потрібно розробити діагностичні тести для визначення рівня опорних знань у школярів та вимірювання освітніх втрат; провести аналіз результатів з метою видокремлення уроків для повторення, коригування, уроків консультаційного характеру; продумати різноманітні завдання, між якими учням пропонуватиметься логічна розминка, руханка, гімнастика для очей, складання власних завдань, підшукати додаткові інтернет-ресурси, які передбачають повторення вивченого матеріалу самостійно та в різноманітних ігрових формах.

Також, на мою думку, ефективним інструментом для подолання освітніх втрат і розривів є впровадження методу проєктів при вивченні біології. Проєктна діяльність — одна з перспективних складових освітнього процесу, адже вона створює умови для творчого саморозвитку та самореалізації учнів, формує у них життєві компетенції, зокрема: полікультурні, мовленнєві, інформаційні, політичні та соціальні. Самостійне здобування знань учнями, їхня систематизація, можливість орієнтуватися в інформаційному просторі, бачити проблему й ухвалювати рішення відбувається саме через упровадження методу проєктів.

Цей підхід активно залучає учнів до власного навчання та дозволяє їм розвивати не лише знання, але й навички самостійної роботи, творчого мислення та комунікації.

На мою думку, ось деякі кроки, які можна виконати для успішного впровадження методу проєктів при вивченні біології:

1. Визначення теми проєкта. Оберіть тему, яка зацікавить учнів і пов'язана з біологією. Може бути це дослідження екосистеми, дослідження певного виду рослин або тварин, вивчення еволюційних процесів тощо.

2. Формулювання завдань. Розробіть конкретні завдання, які учні повинні виконати протягом проєкту. Ці завдання повинні стимулювати дослідницький підхід і розвиток критичного мислення.

3. Створення груп. Розділіть учнів на невеликі групи, які будуть працювати над окремими аспектами проєкту. За можливості, можна стимулювати різноманітність у складі груп, щоб учні взаємодоповнювали один одного.

4. Навчання методам дослідження. Проведіть уроки з методів дослідження та роботи з науковою інформацією. Поясніть учням, як знаходити, оцінювати та використовувати наукові джерела.

5. Планування та виконання дослідження. Надайте учням достатньо часу для планування і проведення своїх досліджень. Забезпечте доступ до необхідних ресурсів і матеріалів.

6. Підготовка презентацій. Попросіть кожну групу підготувати презентацію своїх результатів. Це може бути у форматі доповіді, постера, відео або іншого виду презентації.

7. Проведення презентацій. Організуйте сесію презентацій, під час якої кожна група зможе представити свої результати перед всім класом. (<https://padlet.com/elenabagnukova2020/padlet-ggvec3dsgru04nntt>)

8. Оцінювання та обговорення. Оцініть проєкти за критеріями, які були заздалегідь обговорені з учнями. Проведіть обговорення результатів, вислухавши думки учнів про їхню роботу та внесіть конструктивні зауваження.

9. Висновок та рефлексія. Завершіть проєкт зі створення висновків та рефлексії. Попросіть учнів поділитися своїми враженнями від роботи над проєктом і вказати на навчальні висновки.

Проєктна діяльність на уроках біології може бути важливим інструментом для подолання освітніх втрат та розривів, сприяючи глибшому розумінню матеріалу та активному залученню учнів до навчання.

Для цього на своїх уроках я використовую Google сервіси, а саме Jamboard (https://jamboard.google.com/d/1uG0hvaLPsDzX-R-GI6uW8ZJIEqc1AvDeo0YD3q2_VGQ/viewer?mtt=19hfh1brj6ci&f=0).

Вважаю, що впровадження методу проєктів у освітній процес забезпечує активну участь учнів у власному навчанні, сприяє розвитку навичок самостійної роботи та співпраці, а також дозволяє зблизити теоретичні знання з практичним досвідом.